

Mohos Edina: A közművelődési intézmények alkalmazkodása az ifjúság megváltozott szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásaihoz

Bevezetés

Korábbi cikkünkben, mely az Ifjúság szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásai címet kapta, az említett célcsoport szempontjából vizsgáltuk meg a közművelődés területén tapasztalt inaktivitás okait. Erre építve jelen tanulmány az intézményi oldallal foglalkozik. A kutatás célja az volt, hogy megtudjuk, hogyan érzékelik az intézményvezetők a fiatalok igényeinek változásait, a szabadidős tevékenységeik átalakulását, valamint mindemellett a megszólításuk felmérése is. Jelen cikk az OTDK-n Különdíjat elért dolgozatom eredményeire épült. Az elméleti keretben röviden helyet kaptak az ifjúsággal kapcsolatos főbb elméleti megközelítések, valamint az ifjúságügy kérdése és az intézmények munkáját meghatározó szakpolitikai háttér is. A kvalitatív kutatás a korábban említett cikkben felhasznált nagymintás kutatások és a saját kvantitatív kutatásunk eredményeire épült. A hipotézisek megalkotása során feltételeztük, hogy a vizsgált intézményekben a fiatalok ritkán vesznek részt programokon, azonban a 15-29 éves látogatók közül felülreprezentáltak az iskoláskorúak, valamint, hogy kifejezetten a digitalizált lehetőségek keltik fel a figyelmüket. Megszólításukat tekintve feltételezés volt továbbá, hogy a korosztály tagjait kifejezetten a Facebook és Instagram felületek segítségével tudják elérni. A közéleti aktivitásukat tekintve pedig előzetesen azt az eredményt vártuk, hogy a szervezeti tagságuk és a részvételük meglehetősen alacsony. Az empirikus kutatás eredményeit három kategóriába sorolva mutatjuk be, ezek pedig az elértetés, a szabadidő-eltöltés és az elmúlt 10 évben érzékelt változások. A közművelődési intézmények megfelelő informális és nem formális nevelési szintéreként működhetnek az ifjúság fejlesztését tekintve, ehhez viszont folyamatos fejlődés és a célcsoport-hoz való alkalmazkodás is szükséges. Jelen tanulmány célja a figyelemfelhívás a korosztály mélyebb szintű megismerésére, valamint a folyamatos megújulás fontosságára.

A kutatás elméleti háttere

Az említett korábbi tanulmányból kiindulva ezúttal is a 15-29 éves korosztály vizsgálatával foglalkoztunk, ezért a kutatás alapját jellemzően ugyanazok az elméletek teszik ki. [\[1\]](#) Továbbra is Stumpf István 1992-es definíciója mérvadó, mely szerint az ifjúkor az intellektuális és szociális képességek kifejlődésének szakasza, ugyanis a felelősségtudat, valamint az érték és normarendszer instabilitása miatt az egyént ekkor még nem tekintjük teljesen önállóknak (Stumpf, 1992). Ezen kívül Zinnecker posztadoleszcens elméletét szeretnénk még kiemelni, melynek értelmében a fiatalkor megnyúlásával egy új, jellemzően reverzibilis életút alakult ki a posztmodern társadalmakban (Zinnecker, 1982). A kutatás szempontjából releváns ez az elmélet, hiszen fontos, hogy egy közművelődési intézmény a korosztály sajátosságainak megfelelő szolgáltatást biztosítson. Jelen esetben ez azt jelenti, hogy sok szempontból független, önálló entitásként kell tekinteni a korosztály tagjaira, azonban figyelembe kell venni anyagi és kötelezettségbeli sajátosságaikat is. Erik Erikson elmélete szerint a fiatalkor az az időszak, amikor felkészülnek a következő kategóriára, vagyis magára a felnőtt létre (Erikson, 1950). A közművelődésnek ez alapján lényeges szerep jutott, hiszen a szociális és közösségi képességeik fejlesztésével és az informális tanulási lehetőségek megteremtésével hozzájárulhat a fiatalok egyéni fejlődéséhez, felnőtté, pontosabban aktív állampolgárrá válásához.

Korábbi kutatásunkban górcső alá vettük a szocializáció és a szabadidő fogalmát, ezért jelen tanulmányban csak röviden említettük meg ezt a két kulcsfogalmat. A szocializáció egyik fő időszaka az ifjúkor, mely során önfejlesztési és a közösségi életben történő integrálódási folyamat megy végbe (Murányi, 2006). Amennyiben a szocializáció sikeres létrejön az internalizáció is, mely által az egyénben megszilárdulnak a normák és az adott értékrend (Andorka, 2003). A szocializáció tereit tekintve négy féle közeget tudunk elkülöníteni, ezek pedig a család, az iskola/munkahely, a kortárs csoportok és a média tér (Nagy et al, 2014). Ezek közül a média tér az egyetlen, ami a másik háromnál nagyobb hatással bír, sőt sok esetben befolyást gyakorol a többire is. A digitalizáció a fiatalok esetében minden téren jelen van, így a velük való munka során kihagyhatatlan eszköz.

Manapság az atipikus foglalkoztatás és a hobbiból vált munkák miatt egyre nehezebb elkülöníteni a szabadidőt. A szabadidős társadalom fókuszában az egyén áll, aki jellemzően az önmegvalósításra törekszik (Nagy et al, 2014). Vitányi Iván a szabadidős tipológiák elméletében négy féle aktivitást különböztet meg: passzív, rekreatív, akkumulatív, inspiratív. Ezek a kategóriák érdeklődés, aktivitás és elkötelezettség alapján különülnek el egymástól (Nagy et al, 2014). A globalizáció és a tanulási idő kitolódása eredményezte a fiatalok körében a fogyasztói magatartásuk erőteljes, korai megjelenését (Gábor, 2004). A jelenlegi posztmodern társadalomban az intézményesült szabadidő-eltöltést felváltották a különböző szolgáltatások egyéni vagy társas igénybevételei. Balázsi Károly szerint ezért sem elhanyagolható a fiatalokkal való munka, a megszólításuk a nevelés, művelés és értékközvetítés szempontjából (Balázsi, 2017).

A téma szempontjából releváns az ifjúságügy területe, hiszen Magyarországi viszonylatban ez a fogalom az önmagáért és a társadalomért felelő állampolgárok kinevelését szolgálja, különösen a szabadidős és szocializációs közegeken keresztül (Nagy-Oross, 2016). Az elmúlt évtizedek során megfigyelhető, hogy a fiatalok közösségi szabadidő-eltöltése a fesztiválokra koncentrálódik a korábbi tábori, intézményi lehetőségek helyett (Nagy-Oross, 2016). Az Európa Tanács ifjúsági munka alapelveinek értelmében elengedhetetlen, hogy a nekik biztosított szolgáltatások alacsonyküszöbűek legyenek, valamint a fiatalok valós igényeinek kell alapulniuk. Ezekon kívül még kiemelik az önkéntesség, rugalmasság, nyitottság és a valódi részvétel fontosságát (Nagy, 2008; Európa Tanács, 2017). Igényeik feltérképezésére, valamint az aktivitásra való buzdításukra csak a

megismerés útján van lehetőség. Maslow ismert munkáját alapul véve láthatjuk, hogy a fiatalok közösségi igényének, a motivációjuknak pszichológiai alapjai vannak, konkrétan a kötődés-kapcsolati, a társadalmi és az önmegvalósítási szükségletek körét tekintve (Maslow, 1954). Ezt kihasználva célszerű őket valódi részvételre buzdítani, ahol amellet, hogy egy közösség tagjaivá válnak, a társadalom aktív tagjai lehetnek és lehetőséget kapnak az önmegvalósításra is. Maga a participáció a fiatalok életében jellemzően mikro szinten kezdődik a saját hétköznapi dolgaikat és a barátaik, családjuk körét tekintve. Akiben megvan a részvételi szándék a tágabban értelmezhető környezetük és a közösség irányába, annak nincs szüksége bevonásra, csupán lehetőségeket kell teremteni számukra. A korosztály tekintetében kulcsfontosságú szempont, hogy az érdeklődésükre kell alapozni az elkötelezettségük érdekében, emellett pedig szükséges, hogy megértsék az adott folyamat célját és abban a saját szerepüket is. Külön szeretnénk kiemelni azt is, hogy az ő esetükben a hierarchikus viszonyok elrettentőek lehetnek (Nagy-Szabó, 2018). Az úgy nevezett létramodellrt Hart alkotta meg, mely szerint az első szinteken a fiatalok autonómiája még nem igazán jelenik meg, ilyenkor általában csak egy adott ügy támogatása jellemző, egyre jobban felfelé haladva azonban az önálló kezdeményezéseik és az irányításuk is megvalósulhat a felnőttek támogató, de háttérbe húzódó jelenléte mellett (Hart, 1992). Azoknak a fiataloknak, akik nehezebben szocializálódnak vagy vesznek részt ismeretlen dolgokban az ösztönzésen és segítségnyújtáson alapuló bevonás segíthet. Alapelvei közé tartozik a támogatás, a fejlesztés és a felkészítés, továbbá a befogadó és empirikus légkör megteremtése, valamint a legfontosabb az együttműködés. A különböző munkafolyamatokba történő bevonás valós és fontos feladatok révén a természetes participációs kultúra kialakulását eredményezheti a körükben (Nagy-Szabó, 2018). Az elkötelezettséget tovább fokozhatják a különböző jutalmak, mondjuk VIP részvétel egy rendezvényen (Krolopp, 2016).

Ezen kutatás szempontjából fontos, hogy megismerjük az intézmények jogi és szakpolitikai háttereit is. Makró szinttől kezdve a fiatalokkal való munkára hatnak az Európai unió ajánlásai, szabályai is. Az EU célként tekint a fiatalok nevelésére, különösen a demokratikus, civil és társadalmi életben való részvételük fejlesztésére, szorgalmazására (Hériard, 2020). Az ajánlások a cél elérése érdekében elsősorban az intézményi és strukturális követelményekre és feltételekre helyezik a hangsúlyt. A független Európa Tanács ajánlása többek között megoldásokat kínál a fiatalok számára biztosított társadalmi részvétel növelésére, alapelveket fogalmaz meg, ezzel összefüggésben pedig kiemeli a helyi, a regionális, a nemzeti és a nemzetközi lehetőségek fontosságát (Európa Tanács, 2017). Magyarországon jelenleg a 2008-ban elfogadott Nemzeti ifjúsági Stratégia van érvényben, amiben kitűzött célként olvasható a fiatalok intézményi bizalomvesztésének visszafordítása. Emellett 2023-ig olyan indikátorokat határoz meg, melyek az ifjúság számára a kulturális és közösségi lehetőségek bővítését eredményezik. Kiemeli továbbá a digitalizáció és a tömegmédia szakmai használatának, valamint a közösségi terek létesítésének fontosságát is (Emberi Erőforrások Minisztériuma, 2009). A közművelődés szempontjából érdemes megemlítenünk a 1997. évi CXL. törvényt, valamint a 2017-es módosítását, melyben ugyan nem korosztály specifikusan, de kirajzolódnak azok a területek, ahol a fiatalok szocializációja, szabadidő-eltöltése, valamint informális, nem formális tanulása végbe mehet. Összefoglalva a törvény támogatja a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztését, a művelődő közösségek létrejöttét, az egész életre kiterjedő tanulás lehetőségének biztosítását, a hagyományos kulturális értékek átörökítését, a tehetséggondozást, valamint az amatőr alkotó- és művészeti tevékenységek feltételeinek biztosítását is (Nemzeti Művelődési Intézet, 2018).

Az empirikus kutatás főbb eredményei

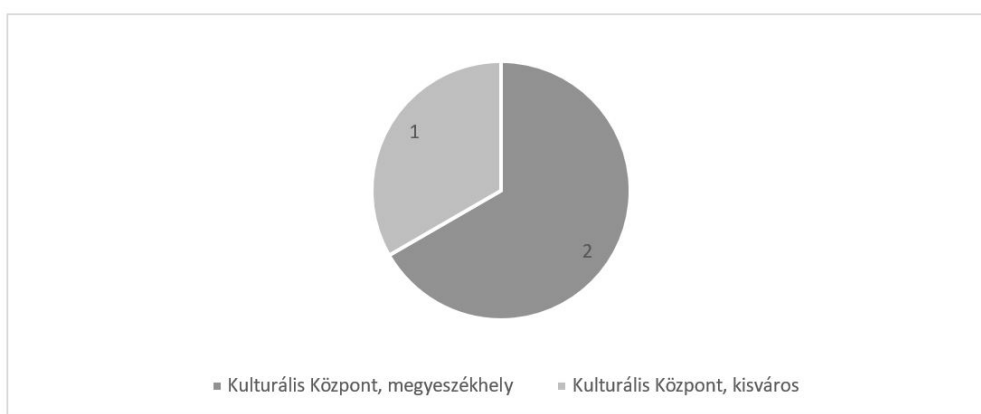
A korábbi cikkben ismertetett nagymintás ifjúságkutatások másodelemzéséből, továbbá kvantitatív kutatás eredményeiből alkotott ifjúságjellemzés jelen tanulmányban csak kis mértékben kerül megemlítésére, ismétlés gyanánt. Ezen eredményekre építettük fel az intézményvezetők körében végzett kvalitatív kutatást, ami a megkérdezettek kis létszáma miatt nem reprezentatív, azonban úgy gondoljuk valamilyen szinten mindenképpen képet kaphatunk a válaszok által a szakma témáról való gondolkodásáról.

A félig strukturált interjúkban két kulturális központ vezetője vett részt, melyek közül az egyik 96 000 fős megyeszékhelyen, míg a másik Budapesthez közeli 2100 fős kisvárosban működik. A választás egyik oka az volt, hogy ezek az intézmények a közművelődési szolgáltatások teljeskörét végzik, valamint tevékenységük helyi, megyei és járási szintre is kiterjed (Nemzeti Művelődési Intézet, 2018).

Az interjú vizsgálat fő tématerületei a fiatalok intézménylátogatási szokásai, az intézmények kommunikációs és marketing stratégiája, a szabadidős és kulturális programok, a közéleti aktivitás és az e tekintetben tapasztalt változások voltak. A hipotéziseket a korábbi cikk kutatás eredményeivel összhangban alkottuk meg. Először is feltételeztük, hogy az intézmények látogatói közül felülreprezentáltak a fiatalokon belül az iskoláskorúak (15-18 évesek), másodsor, hogy a célcsoport körében a digitalizált programok népszerűek, valamint, hogy a kulturális és művészeti programokon alulreprezentáltak a résztvevők között. Megszólításukat tekintve előzetesen feltételeztük, hogy az ifjúság elérésére online (Facebook, Instagram) van lehetőség, valamint, hogy a korcsoport létszáma a helyi közéleti feladatvállalás és a szervezeti tagság tekintetében elenyésző. A vizsgálat után a válaszokat három kategóriába csoportosítottuk, jelen tanulmányban is ezek mentén ismertetjük a fontosabb eredményeket.

Elsőként a fiatalok elérésével kapcsolatos adatokat szeretnénk bemutatni. A fiatalok elérése mondhatni a közművelődés egyik legnagyobb kihívása. Folyamatosan változó csoport lévén néha meglehetősen nehéz az új érdeklődési köreikkel és az általuk aktuálisan követett trendekkel lépést tartani. A két vizsgált intézmény válaszaiból konszenzusosan azonban a digitális platformokon való jelenlét mellett a kapcsolatok fontossága emelkedett ki. A kutatás alapján kijelenthető, hogy a közoktatás vagy akár a felsőoktatás különböző színtereivel partneri kapcsolat fenntartása a korosztály bevonásának egyik kulcseleme. Alapvetően azt gondolhatnánk, hogy ebből kifolyólag érvényt nyert az első hipotézis, miszerint az iskoláskorúak fordulnak elő leginkább az intézményekben, azonban ez csak a kistélepülés kulturális központjánál igazolódott be. A nagyvárosban működő intézmény, vélhetően a közeli kihelyezett egyetemi karral való együttműködés miatt a 15-29 évesek egyenlő eloszlását tapasztalja a programra látogatók között. Az alábbi ábra a korosztály megközelítőleges, átlagos eloszlását mutatja a vizsgált intézmények látogatói között. (1. ábra) Láthatjuk, hogy a megyeszékhelyen átlagosan 2/3 részben vesznek részt fiatalok az intézmény programjain, ezzel szemben a kisváros esetében a vizsgált korosztály a látogatók 1/3-át teszi ki.

1. ábra: A 15-29 évesek átlagos aránya a megkérdezett intézmények látogatói között
(Forrás: Saját szerkesztés, 2021)

A 2012-es, 2016-os nagymintás kutatások áttanulmányozása során figyelhető talán meg a legjobban az ifjúság digitális fejlődése. A két lekérdezés között hatalmas újdonságot jelentett többek között a Facebook megjelenése. Manapság talán nincs olyan alkalmazás, melynek vizsgálta során ilyen kiugró és gyors terjedést tudnánk mérni, főleg nem teljes lefedettséggel, azonban a számtalan platform közötti ugrálások, egyikről a másikra átpártolások most is megfigyelhetők.

[2] A megszólítással kapcsolatos hipotézis a kutatás során félig igazolódott be, ugyanis, bár mindkét intézmény a Facebook és Instagram felületekre helyezi a hangsúlyt, mégsem tértek át teljesen a papír alapú, hagyományos marketingeszközökről kizárólagosan az online megoldásokra. Emellett, az egyik interjúalany azt is kiemelte, hogy egy-egy program vagy rendezvény népszerűsége a kapcsolatokon, a jó hírnéven, valamint egyszerűen a „szájhagyomány” útján terjedő információátadáson is múlik. Véleménye szerint, ezért fontos a településen élő, a fiatalokhoz közel álló kulcsszemélyek megnyerése, megfelelő informálása.

Következő nagyobb témánk a szabadidő-eltöltés a közművelődési intézményekben a szórakozás, a kultúra és a közélet szempontjából. A korábbi eredmények értelmében kijelenthetjük, hogy a korosztály szabadidejét jellemzően a magányos időtöltés, a digitalizáció, illetve a kulturális, aktivizáló programoktól való elfordulás jellemzi (Mohos-Ponyi, 2021). A megkérdezett intézményvezetők közül mindketten egyértelműen érzik a modern technológia térnyerését, valamint azt, hogy az online kínált tartalmakkal, lehetőségekkel kell versenyezniük. A megyeszékhelyen működő kulturális központ az ingyenes internet-hozzáférés mellett üzemeltet büfét, biztosít olvasósarkot, sportolásra alkalmas tereket, valamint csocsószobát is. Itt egy kifejezetten fiataloknak kialakított ifjúságiter is helyet kapott. A kisebb városban található intézményben többfunkciós terek biztosítják a lehetőséget a szabadidő-eltöltésére. Digitalizációs programokkal kapcsolatban, amik a második hipotézis tárgyát képezték nem kaptunk egyértelmű választ a résztvevőktől, így feltételezhetően nincs ilyen jellegű lehetőség az épületben és egyik telephelyen sem. A programok tekintetében mindkét intézmény színes repertoárral rendelkezik. Többek között működnek náluk táncsal, mozgással és művészeti tevékenységekkel (színház, énekkar) foglalkozó csoportok, valamint klubok is. Az állandó jellegű foglalkozásokon jellemzően a 15-18 évesek vannak jelen, ezek általában heti vagy havi rendszerességgük. Mindkét igazgató egyértelműen a koncerteket tartja a korosztály számára legnépszerűbb tevékenységnek, emellett a nagyvárosi igazgató a társasjáték és az angol nyelvű társalgási klubbot, míg a kisvárosi a mozgásos foglalkozásokat sorolta még a közkedveltek közé. Megkértük az interjúalanyokat, hogy az elméleteknél említett Vitányi-féle szabadidőtípológiák alapján határozzák meg a fiatal látogatóik összetételét. A kisebb település képviselője a szakirodalmakkal és korábbi kutatásokkal megegyezően a rekreatív kategóriát választotta, azonban a megyeszékhelyen működő központ igazgatója szerint mindegyik kategória képviselői egyformán megtalálhatók a programokon, mert ebből a szempontból az egyéni eltérések nem kategorizálhatók. Feltételezésünk szerint a rekreatív,

akkumulatív és inspiratív kategóriák képviselői egy ilyen közegben ugyan felülreprezentáltak lehetnek, azonban a város teljes ifjúságának körében nem ilyen kiegyenlítettek az arányok. Kifejezetten kulturális programok tekintetében is mutatkozott eltérés a két intézmény között. A nagyvárosi esetében a legalább évente megrendezett színházi előadásokon vagy kulturális programon a látogatók 2/3-a fiatal, azonban a kisebb településen ez az arány nem éri el az 1/3-ot sem. Ezzel összefüggésben az elsőszámú interjúalany a fiatalokat kulturálisan aktívnek látja, ellenben a második résztvevő szerint ez csak a művészeti csoportok esetében tapasztalható. A korábbi feltételezés ezzel igazolást nyert, azonban az is kiderült, hogy nem minden művészeti vagy kulturális tevékenység esetén figyelhető meg a passzivitás. Ebben a kérdéscsoportban kaptak helyet a közösségi aktivitást érintő témakörök is. A válaszokból kiderül, hogy a társadalmi szerepvállalás és az aktivitás a kötelező közösségi szolgálat, valamint az önkéntesség által valósul meg leginkább, azonban az is, hogy az önkéntesek száma 20-30 fő évente, ami meglehetősen kevésnek bizonyul. A fiatalok szervezeti tagsága rendkívül alacsony, ennek ellenére az intézményvezetők úgy érzik a fiatalok kellőképpen kiveszik a részüket a település életéből. Ezzel a témával kapcsolatos hipotézis nem került egyértelműen sem igazolásra, sem cáfolásra.

Végezetül a megkérdezett intézményvezetők segítségével megvizsgáltuk az elmúlt 10 év ifjúsági korosztállyal kapcsolatos változásait is. Ebben a blokkban a két interjúalany szinte semmivel kapcsolatban sem egyezett meg. Jellemzően a megyeszékhelyen működő intézményvezető pozitívabban értékelte az elmúlt 10 évet, kevésbé érzékelte drasztikusnak a változásokat a kisvárosi kollégájához képest. Konszenzus egyedül abban mutatkozott, hogy a médiatér, mint negyedleges szocializációs közeg valóban dominánsabbá vált az évek során, mint a másik három. Az intézménylátogatási szokásokkal kapcsolatban már nem volt ilyen nagyfokú az egyetértés, ugyanis a kisebb városban egyértelműen a személyes találkozásoktól, programoktól való elpártolás, látogatószám csökkenés figyelhető meg, valamint a fiatalok egyre nehezebb elérése is. A nagyobb városban ezzel szemben az a tapasztalat, hogy a fiatalok még mindig igénylik a társas együttlétet, nem jellemzi őket a magányos szabadidő-eltöltés. Az individuum kultúrájának kialakulásáról szóló kijelentéssel, az egyik interjúalany igen a másik pedig nem értett egyet, ellenben mindketten kiemelték a különböző szociális hátterekből fakadó egyéni eltéréseket.

Összegzés

Jelen tanulmány előzményében az ifjúsági korosztály mélyebb szintű és szélesebb körű megismerése volt a cél, ezúttal pedig azt szeretnénk volna vizsgálni, hogy az eredmények tükrében az intézmények mennyire követik a változásokat és az aktuális trendeket a fiatalok elérése érdekében. A cél az volt, hogy a megkérdezett kulturális központok stratégiai szintű, valamint a kínált szolgáltatásaikban bekövetkezett szükségszerű alkalmazkodását bemutassuk. Mint, ahogy már korábban is említettük a kutatás a kis elemszám miatt nem reprezentatív, csupán csak egy árnyalt képet ad az intézmények munkájáról. Az elmúlt 10 év változásait vizsgálva láthatjuk, hogy a technológiai fejlődésekkel párhuzamosan csökkent a különböző társas, közösségi aktivitás iránti érdeklődés. A hagyományos szórakozási és találkozási formákat felváltották a különböző szolgáltatások, internetes platformok, ezzel pedig kialakult az individuum kultúrája és a tartalomfogyasztó társadalom. A megkérdezett intézmények ezzel a kijelentéssel, valamint az ifjúság általánosítva passzív és rekreatív kategorizálásával sem értettek egyet, azonban válaszaikból az is látszik, hogy nem ismerik a településükön élő teljes ifjúság jellemzőit, igényeit,

csak kifejezetten az intézmény látogatóiról alkotnak véleményt. A kutatás során kiderült, hogy az intézmények érzékelik a médiatér egyre inkább növekvő dominanciáját, azonban erre kifejezetten csak a marketing stratégiájukban építenek, viszont az általuk szervezett programok között nem jelennek meg digitalizált eszközök, tartalmak. [3] Az interjúk során az is kiderült, hogy a megkérdezett intézményvezetők nem érzékelték változást a fiatalok létszámát tekintve az elmúlt 10 évben, csupán csak a megszólításuk vált egyre nehezebbé. Ez az állítás kissé ellentmondásos, ugyanakkor igazolja azt a feltételezést, miszerint a fiatalokon belül egy szűk, alapvetően érdeklődő réteg látogatja a központokat. A megkérdezett szakemberek ezzel kapcsolatosan úgy gondolják, hogy a szociokulturális háttér sok esetben meghatározóbb, mint a generációs hatások. Az interjúk során kapott eredmények alapján úgy tűnik a fiatalok érdeklődését és aktivitását a település körülményei és adottságai is meghatározzák. A 15-18 éveseket könnyebben meg lehet szólítani abban az esetben, ha van a városban közoktatási intézmény, továbbá az is számottevő, hogy milyen távolságra van nagyobb városoktól, illetve Budapesttől. A közéleti aktivitást tekintve a fiatalok száma ezen a területen az intézmények szerint kedvező, azonban ez évente átlagosan 20-30 főt jelent, ami meglehetősen alacsony. A kutatás során továbbá kiemelkedett a közösségi szolgálat fontossága is, melyet az érettségi előtt álló fiatalok szívesen végeznek kulturális területen.

Összességében a közművelődési intézmények megfelelő informális és nem formális nevelési vagy tanulási színterek lehetnek az ifjúság számára, azonban ehhez a folyamatos fejlődés, a trendkövetés és a korosztály általános igényeinek ismerete kiemelten fontos. A kutatás során beigazolódott, hogy a szakma egyik legnagyobb kihívása a célcsoport széleskörű és minél mélyebb szintű megismerésével megoldható. Egy közművelődési intézménynek, különösen egy nagyobb kulturális központnak folyamatosan lépést kell tartania a legújabb tendenciákkal, ehhez szükséges a modernizálás, a megfelelő infrastruktúra biztosítása, továbbá humánerőforrás oldalról a releváns szakmai tudással rendelkező ifjúsági szakember alkalmazása. Ezeken kívül fontos még a település fiataljaival való folyamatos partneri szintű kapcsolattartás, illetve a javaslattejtétel, véleménynyilvánítás és a részvétel lehetőségének megteremtése. Manapság a közművelődésnek a legkönnyebben elérhető, főként online szolgáltatásokkal kell megküzdenie a fiatalok figyeleméért. A győzelemhez érdemes megvizsgálni azt is, hogy ezek a tartalmak mit tudnak nyújtani számukra, amitől annyira vonzóvá válnak és ezeket hogyan lehet adaptálni az intézményekbe.

Jelen tanulmány nem alkalmas általános érvényű igazságok kimondására, azonban az eredmények olyan új kutatási irányokat tártak fel, melyeken való elindulással még közelebb juthatunk az ifjúság megismeréséhez és a számukra megfelelő szolgáltatások biztosításához. A friss eredmények és az elmélet, valamint a korábbi kutatások közötti ellentmondásosság többnyire rávilágított az alapvető problémákra, melyek megoldása a fent említett módokon megvalósítható. A kulcsfogalom a megismerés.

Felhasznált irodalom:

- Andorka, Rudolf (2003): Bevezetés a szociológiába. Budapest, Osiris Kiadó.
- Balázs, Károly (2017): Idő és rend a közösségi művelődésben. Lakitelek: Antológia Kiadó.

- Emberi Erőforrások Minisztériuma (2009. 10. 29.) Nemzeti Ifjúsági Stratégia. Forrás: <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>
- Erikson, Erik H. (1950): Growth and crises of the "healthy personality.". In: M. J. (Ed.), Symposium on the healthy personality. Josiah Macy, Jr. Foundation. 91-146. p.
- Európa Tanács (2017. május 31). Council of Europe. Forrás: <https://rm.coe.int/recommendation-cm-rec-2017-4-hun/168097aa1f>
- Gábor, Kálmán (2004): Globalizáció és ifjúsági korszakváltás. In: Gábor, Kálmán – Jancsák, Csaba (szerk.): Ifjúsági korszakváltás, ifjúság az új évezredben. Belleró, Szeged. 28-72. p.
- Hart, Roger (1992): Children's participation: From tokenism to citizenship'. Florence: UNICEF International Child Development Centre.
- Ifjúságügy. Forrás: Ismertető az Európai Unióról: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/141/ifjusagugy>
- Kary, József et al. (2018): Útmutató a közművelődési szakterület megújult jogszabályi környezetének alkalmazásához. Budapest, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.
- Krolopp, Györgyi – Ferenczy, Tamás – Fitos, Renáta – Schmidt, Richárd (2016): Ifjúságsegítő közösségi munka nehéz kamaszokkal. Ifjúság szakmai Kalendárium, ISZOSZ-ISZT, Budapest. 1-15. p.
- Maslow, Abraham (1954): Motivation and personality. Harper Books.
- Mohos, Edina - Ponyi, László (2021): Az ifjúság szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásai. In: Kulturális Szemle, 14. szám. Forrás: <https://kulturalisszemle.hu/14-szam/junior-kutatoi-muhely/mohos-edina-ponyi-laszlo-az-ifjusag-szabadido-felhasznalasi-es-kulturfogyasztasi-szokasai>
- Murányi, István (2006): Identitás és előítélet. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó.
- Nagy, Ádám – Földi, László (2010): Ifjúságügy, ifjúsági szakma, ifjúsági munka. Budapest, Mobilitás-ISZT-ÚMK.
- Nagy, Ádám - Oross, Dániel (2016): Az ifjúságügy értelmezése. In: Esély. Társadalom- és szociálpolitikai folyóirat 2016/6. szám, 98-120. p.
- Nagy, Ádám - Szabó, József (2018): Motiválás a közösségi művelődésben és az ifjúság bevonása. In: Tudástár a közösségi művelődésben VIII. kötet. Budapest, Nemzeti Művelődési Intézet Nkkft.
- Stumpf, István (1992): Az ifjúsági problémák értelmezése - ifjúsági kihívás az ezredfordulón. In: Gázsó, Ferenc – Stumpf, István (szerk.): Rendszerváltozás és ifjúság. Budapest, MTA Politikai Tudományok Intézete. 9-12. p.
- Zinnecker, Jürgert (1982): Jugend 1981: Porträt Einer Generation. In: Zinnecker, Jürgert: Jugend '81. Jugendwerk der deutschen Shell. 80-122. p.

[1] Az ifjúsági korosztály szélesebb körű bemutatása itt olvasható: Mohos Edina – Ponyi László (2021): Az ifjúság szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásai in: Kulturális Szemle 2020. év 2. szám <http://www.kulturalisszemle.hu/14-szam/junior-kutatoi-muhely/mohos-edina-ponyi-laszlo-az-ifjusag-szabadido-felhasznalasi-es-kulturfogyasztasi-szokasai>

[2] Erről bővebben írtunk szerzőtársaimmal az alábbi két cikkben:

Mohos Edina – Ponyi László (2021): Az ifjúság szabadidő-felhasználási és kultúrafogyasztási szokásai in: Kulturális Szemle 2020. év 2. szám <http://www.kulturalisszemle.hu/14-szam/junior-kutatoi-muhely/mohos-edina-ponyi-laszlo-az-ifjusag-szabadido-felhasznalasi-es-kulturfogyasztasi-szokasai>

Horváth Fanni – Mohos Edina (várható megjelenés: 2022): „Ilyenek vagyunk mi!” – Hogyan érjük el a fiatalokat a közművelődés területén in: Acta Andragogiae et Culturae 29. kötet

[\[3\]](#) Jelen tanulmányban a 2010 és 2020 között bekövetkezett alapvető változásokat vizsgáltuk, ezért a COVID világjárvány alatti esetleges online tevékenységekre nem tértünk ki az interjúk során.
